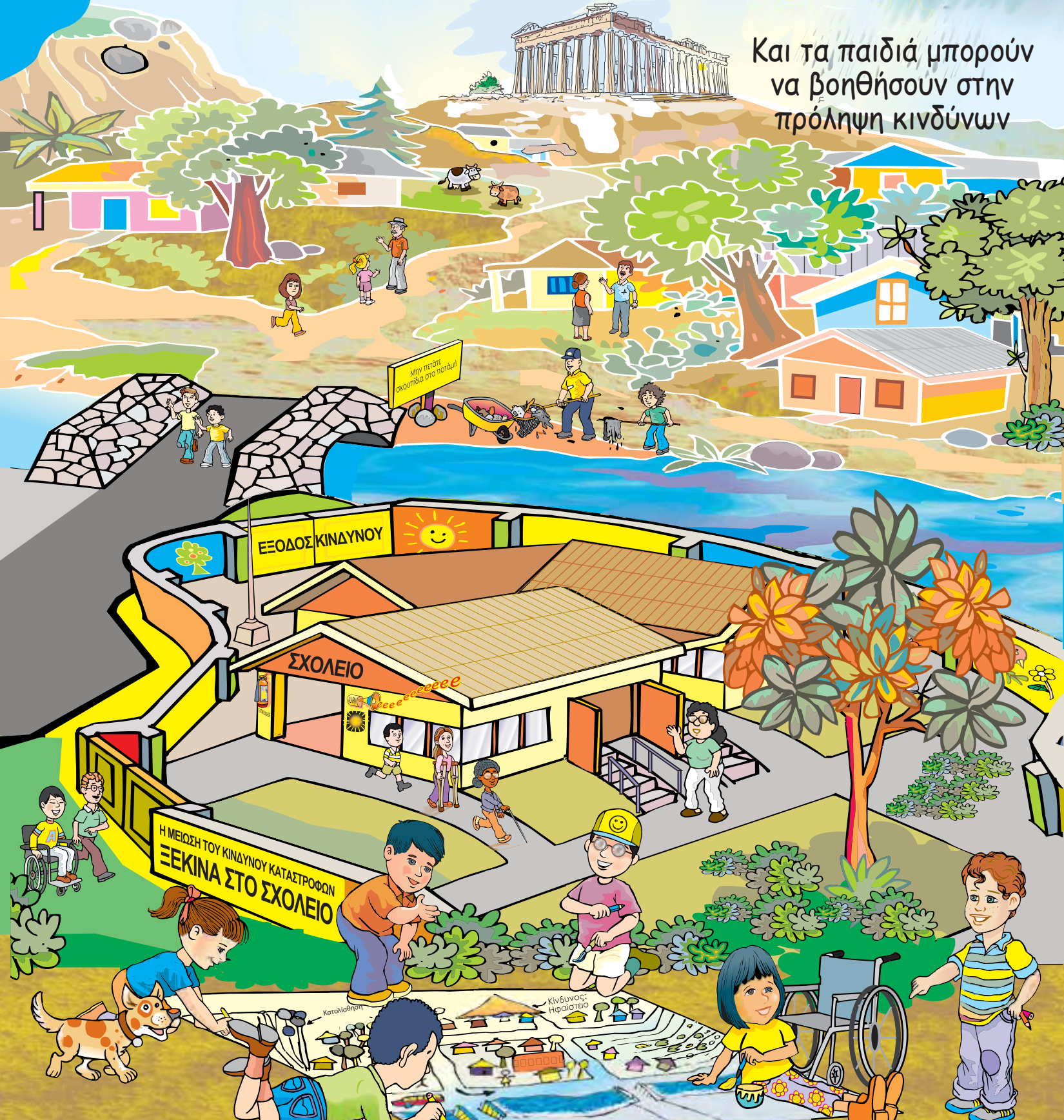

Παιχνίδια & ασκήσεις

Μαθαίνοντας για την πρόληψη καταστροφών

Και τα παιδιά μπορούν να βοηθήσουν στην πρόληψη κινδύνων

Μήνυμα

Η έκδοση αυτή φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα καινοτόμο διαδραστικό εργαλείο για τη μείωση της επικινδυνότητας των καταστροφών που θα μπορεί να χρησιμοποιήσει η εκπαιδευτική κοινότητα και τα παιδιά.

Σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις και κατολισθήσεις είναι φυσικά φαινόμενα που υπάρχουν από τις αρχές της ανθρώπινης ιστορίας. Εντούτοις, η γρήγορη αύξηση του πληθυσμού, η μόλυνση και η καταστροφή του περιβάλλοντος, η αυξανόμενη φτώχεια και άλλοι παράγοντες βοήθησαν στο να συμβούν μεγάλες καταστροφές λόγω αυτών των φυσικών φαινομένων. Αυτά τα συμβάντα προκαλούν τεράστιες ανθρώπινες απώλειες –καταστρέφουν τις υποδομές και τις περιουσίες των ανθρώπων και θέτουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των παιδιών.

Τα παιδιά, ιδιαίτερα τα βρέφη και εκείνα με κινητικές δυσκολίες, αποτελούν μία από τις πλέον ευπαθείς ομάδες όταν πρόκειται για απειλές είτε φυσικές ή ανθρωπογενείς. Πολλές καταστροφές συμβαίνουν όταν τα παιδιά βρίσκονται στο σχολείο. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα να ζουν με ασφάλεια – είναι καθήκον των εθνικών και τοπικών κυβερνήσεων, των εθνικών και διεθνών κοινοτήτων, των θεσμών, των οικογενειών και των σχολείων, να τους παρέχουν επαρκή προστασία. Αυτά είναι τα παιδιά του σήμερα, τα νιάτα του αύριο και οι ενήλικες του μέλλοντος.

Πιστεύουμε ότι η μείωση επικινδυνότητας των καταστροφών ξεκινά από το σχολείο και για να γίνει αυτό πραγματικότητα, πρέπει να εισάγουμε την εκμάθηση των τρόπων μείωσης επικινδυνότητας στο σχολικό πρόγραμμα. Η μείωση επικινδυνότητας των καταστροφών μπορεί να εξασφαλιστεί με:

- Την ανάπτυξη σχεδίων για ασφαλή κτίρια
- Την κατασκευή ασφαλών σχολικών κτιρίων
- Την ενίσχυση και τη συντήρηση των σχολικών κτιρίων
- Την προσαρμογή στις ανάγκες παιδιών με κινητικά προβλήματα
- Την εξασφάλιση του δικαιώματος επιμόρφωσης σχετικά με τη μείωση επικινδυνότητας αλλά κυρίως τη διασφάλισή του όταν συμβαίνουν καταστροφές.

Η συνεχής προσπάθεια της κοινότητας μπορεί να βοηθήσει στη μείωση των επιπτώσεων των καταστροφών και τα παιδιά μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο σε αυτό:

- Κάνοντας την κοινότητα να συμμετάσχει ενεργά στις σχολικές δραστηριότητες
- Επιμορφώνοντας την οικογένεια και την κοινότητα σχετικά με υπάρχουσες απειλές και ενθαρρύνοντάς τους να λάβουν προληπτικά μέτρα
- Αναπτύσσοντας μια «κουλτούρα πρόληψης» μέσα από δράσεις αλλά και από αλλαγή νοοτροπίας. Αυτό θα βοηθήσει επίσης να αναπτυχθεί μια ευρύτερη κατανόηση των επιπτώσεων που έχουν οι πράξεις των ανθρώπων στον πλανήτη όπως και των φυσικών φαινομένων και εν τέλει, θα μάθουμε πώς να ζούμε σε ισορροπία με τη φύση.

Το ένθετο αυτό απευθύνεται σε παιδιά. Το περιεχόμενό του έχει ανανεωθεί για να δώσει έμφαση στο ρόλο της εκπαίδευσης και της μαθησιακής διαδικασίας στην ανάπτυξη μιας κουλτούρας πρόληψης κινδύνων κατά την παιδική ηλικία. Τα θέματα που αφορούν στη σημασία των δικαιωμάτων των παιδιών έχουν επίσης συμπεριληφθεί – δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στα παιδιά με κινητικά προβλήματα τόσο σε περιπτώσεις καταστροφών όσο και σε πρωτοβουλίες πρόληψής τους. Αυτό το υλικό έχει σχεδιαστεί για να χρησιμοποιηθεί και στα μαθήματα των κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιστημών.

Προκειμένου η εκμάθηση αυτή να γίνει πιο εύκολη, η έκδοση περιλαμβάνει το “Riskland”, ένα εκπαιδευτικό παιχνίδι που τα παιδιά μπορούν να μάθουν παίζοντας.

Η έκδοση αποτελεί προϊόν κοινής προσπάθειας της UNICEF, του γραφείου για τη Διεθνή Στρατηγική του Ο.Η.Ε. για τη Μείωση των Καταστροφών (UNISDR), της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας της Ελλάδας και της Υποδιεύθυνσης Group Business Continuity Management και Enterprise Risk Management της COSMOTE. Ελπίζουμε να βρείτε το περιεχόμενο τόσο χρήσιμο όσο και διασκεδαστικό.

Ας μάθουμε για τις καταστροφές!

Η φύση είναι η πηγή της ζωής

Οι άνθρωποι είναι μέρος του φυσικού περιβάλλοντος και η ποιότητα της ζωής μας εξαρτάται από όλες τις μορφές ζωής που κατοικούν στον πλανήτη. Πρέπει να προσέχουμε τη φύση γιατί η ευημερία μας εξαρτάται από αυτή.

Το φυσικό περιβάλλον είναι σε μια συνεχή διαδικασία κίνησης και μεταμόρφωσης. Αυτό φαίνεται με διάφορους τρόπους, παραδείγματος χάρη μέσω των συχνών φυσικών φαινομένων όπως η βροχή, ο αέρας, οι σεισμοί και η φυσική φθορά του εδάφους που οδηγεί στη διάβρωση.

Σεισμοί, πλημμύρες, πυρκαγιές, ηφαιστειακές εκρήξεις, τροπικές καταιγίδες, τυφώνες, ηλεκτρικές καταιγίδες, κατολισθήσεις, ξηρασίες, επιδημίες είναι όλα μέρος της φύσης, όπως ο ήλιος και η βροχή.

Στο παρελθόν, οι άνθρωποι είχαν τη δική τους εξήγηση για αυτά τα φαινόμενα που περνούσε από γενιά σε γενιά. Η επιστήμη, η ιστορία και η γεωλογία του σήμερα μας έχουν βοηθήσει να κατανοήσουμε καλύτερα αυτά τα γεγονότα. Αυτή η κατανόηση μας βοηθά να αναλάβουμε δράση αντί απλώς να φοβόμαστε.

Εντούτοις, αυτά τα φαινόμενα εξακολουθούν να προκαλούν περισσότερες ζημιές απ’ ότι θα έπρεπε σε όλες τις γωνιές του κόσμου, επηρεάζοντας πολύ τους πληθυσμούς όπου δεν έχει αναπτυχθεί μια κουλτούρα πρόληψης κινδύνων.

Τι είναι καταστροφή;

Κλείστε τα μάτια και σκεφτείτε μια καταστροφή. Ίσως είναι μια ιστορία που σας έχει πει η γιαγιά σας ή ίσως κάτι που ακούσατε στην τηλεόραση ή το ραδιόφωνο ή μπορεί να είναι κάτι που συνέβη στον τόπο σας πριν αρκετό καιρό.

Ίσως σκεφτείτε μια καταστροφή που προκάλεσε ένας σεισμός, μια καταιγίδα, μια πυρκαγιά, μια ξηρασία ή κάποια μόλυνση από επικίνδυνες ουσίες. Δυστυχώς, ίσως θυμάστε την καταστροφή που προκλήθηκε όταν πλημμύρισε η περιοχή, όταν καταστράφηκε κάποιο χωράφι από τον άνεμο, τη γέφυρα που γκρεμίστηκε από την πλημμύρα και τους ανθρώπους που ζητούσαν βοήθεια, φοβισμένοι. Σίγουρα καταλάβατε ότι ήρθαν κι άλλοι άνθρωποι για να τους βοηθήσουν. Στο τέλος, όμως, τίποτα δεν ήταν όπως πριν.

Μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ως καταστροφή μια κατάσταση κρίσης που συμβαίνει όταν ένα φυσικό φαινόμενο (βροχή, ηφαιστειακή έκρηξη, σεισμός, ξηρασία, παγετός) ή ένα συμβάν με ανθρωπογενή αίτια (έκρηξη, πυρκαγιά, διαρροή τοξικών ουσιών, περιβαλλοντική υποβάθμιση) συμβαίνει σε ένα τόπο που είναι αδύνατον να το αντιμετωπίσει. Ένα τέτοιο περιστατικό είναι επικίνδυνο για τον πληθυσμό, προκαλώντας ζημιές μικρής, μεσαίας ή μεγάλης κλίμακας στους ανθρώπους, τη γη και τα υπάρχοντά τους.

Αυτό συμβαίνει γιατί η βροχή, οι σεισμοί, το χιόνι ή τα παλιρροϊκά κύματα δεν είναι στην πραγματικότητα καταστροφές από μόνες τους. Πότε λοιπόν ένα φυσικό ή ανθρωπογενές φαινόμενο γίνεται καταστροφή;

Για μια καταστροφή, πρέπει να συντρέχουν δύο παράγοντες:

1. Μια απειλή και
2. Ένας ευπαθής πληθυσμός, που δεν έχει τις απαραίτητες ικανότητες και υποδομές να αντιμετωπίσει ένα επικίνδυνο φαινόμενο ή συμβάν.

Αυτό ονομάζεται «ευπάθεια». Όταν μια απειλή συμπίπτει με την ευπάθεια δημιουργείται κίνδυνος – το κύριο στοιχείο μιας καταστροφής. Όταν ο κίνδυνος γίνεται πραγματικότητα, σίγουρα ακολουθεί καταστροφή.

Θυμηθείτε: Τα παιδιά έχουν το αναφαίρετο δικαίωμα να είναι προστατευμένα, αλλά και το καθήκον να μάθουν πώς να προστατεύουν τον εαυτό τους.

Τι είναι απειλή;

Μια απειλή είναι η πιθανότητα ενός φυσικού ή ανθρωπογενούς συμβάντος που αποτελεί κίνδυνο για μια περιοχή.

Υπάρχουν διαφορετικά είδη απειλών. Υπάρχουν φυσικές απειλές, όπως οι σεισμοί, οι καταιγίδες, οι τυφώνες, οι ηφαιστειακές εκρήξεις, οι χιονοπτώσεις, οι ξηρασίες, οι ηλεκτρικές καταιγίδες ή οι πλημμύρες. Άλλες έχουν προκληθεί από ανθρώπους, όπως: τεχνολογικά ατυχήματα (εκρήξεις, πυρκαγιές και διαρροές τοξικών ουσιών), η μόλυνση της θάλασσας και των ποταμών με σκουπίδια, η αποψίλωση δασών, η κατασκευή σπιτιών σε λάθος σημεία, η μόλυνση του αέρα, η περιβαλλοντική ρύπανση και τέλος, ο πόλεμος και η τρομοκρατία.

Φυσικά φαινόμενα: πόροι ή απειλές;

Τα φυσικά φαινόμενα δεν συνιστούν πάντα απειλή για μας – μάλλον το αντίθετο. Ο ήλιος, η βροχή, ο αέρας και η γη είναι ορισμένα από τα φυσικά φαινόμενα και τους πόρους που εμείς οι άνθρωποι χρησιμοποιούμε για να παράγουμε τροφή, να χτίζουμε σπίτια και να χρησιμοποιούμε ενέργεια για να μαγειρεύουμε. Για τι άλλο νομίζετε ότι χρησιμοποιούμε τους φυσικούς πόρους;

Τα νερά του ποταμού αφήνουν στις όχθες θρεπτικά στοιχεία ώστε οι άνθρωποι να μπορούν να φυτεύσουν τις σοδειές τους και να ζήσουν. Ορισμένα από τα χωράφια κάποτε καλύπτονταν από ηφαιστειακή στάχτη. Χρειαζόμαστε τη βροχή για να παράγουμε υδροηλεκτρική ενέργεια, για να ποτίσουμε τα χωράφια με τις σοδειές και επίσης να έχουμε πόσιμο νερό για τους ανθρώπους και τα ζώα. Ο αέρας μας βοηθά να παράγουμε αιολική ενέργεια η οποία δεν μολύνει το περιβάλλον.

Εντούτοις, οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι για πολλές περιβαλλοντικές απειλές όταν κάνουν κατάχρηση του νερού και των δασών.

Τα παιδιά εκφράζονται μέσω της τέχνης

Ζωγραφίστε μια εικόνα από διαφορετικές καταστροφές. Τι συνέβη; Τι έκαναν οι άνθρωποι; Δείξτε την στους γονείς σας και κουβεντιάστε για το πώς θα μπορούσατε να είχατε αποφύγει την καταστροφή.

Κάνετε μια τοιχογραφία, μια ζωγραφιά, με τους φίλους σας, χωρίστε τη σε μέρη και δείξτε ο καθένας έναν τρόπο να προστατεύσετε το περιβάλλον, όπως το να βάζετε τα σκουπίδια σε κάδους.

Ζωγραφίστε πώς θα μειώσετε την επικινδυνότητα των καταστροφών στον τόπο διαμονής σας.

Ζωγραφίστε μια εικόνα για το πώς θα κρατήσετε το σχολείο σας ασφαλές για σας και τους συμμαθητές σας και τα άλλα μέλη της περιοχής σας αν το σχολείο σας πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως καταφύγιο σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Σκεφτείτε τις πιο ευπαθείς ομάδες, πως θα εξασφαλίσετε ότι είναι ασφαλείς;

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα. Εδώ είναι δύο. Σκεφτείτε άλλα και συζητήστε τα στο σχολείο και με την οικογένειά σας:

- Όταν κόβονται δέντρα, οι πληθυσμοί που μένουν σε παράκτιες περιοχές είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στους κινδύνους από φυσικά φαινόμενα όπως πλημμύρες, παλιρροϊκά κύματα, τυφώνες και καταιγίδες, καθώς τα δάση συγκρατούν την ποσότητα του νερού που μπαίνει και βγαίνει στο οικοσύστημα.
- Η χρήση χημικών ουσιών που είναι γνωστές ως CFC (χλωροφθωράνθρακες), σε ψυγεία ή συσκευές αεροζόλ, έχει κάνει πιο λεπτό το στρώμα του όζοντος. Μιας και το στρώμα του οζόντος είναι ένα είδος προστατευτικής ασπίδας για τις ηλιακές ακτίνες (UVB), μερικές ασθένειες – συγκεκριμένα ο καρκίνος του δέρματος και προβλήματα στα μάτια- έχουν συνδεθεί με την απουσία προστασίας από το στρώμα του όζοντος.

Αυτά τα παραδείγματα δείχνουν τι συμβαίνει όταν οι άνθρωποι κάνουν κακή χρήση των πόρων που παρέχει η φύση. Είναι ευθύνη όλων να προστατεύουν το περιβάλλον και να βοηθούν στην πρόληψη των καταστροφών!

Η εκπαίδευση πρέπει να προετοιμάζει τα παιδιά να προστατεύουν το περιβάλλον.

Συνεργαστείτε με τους συμμαθητές σας, τους δασκάλους και την οικογένειά σας και επιλέξτε τα φυσικά ή ανθρωπογενή φαινόμενα που συνιστούν κίνδυνο ή απειλούν το σχολείο και την περιοχή σας:

Σεισμοί ή Δονήσεις 	Επιδημία 	Πλημμύρα 	Ρύπανση
Ηφαιστειακές εκρήξεις 	Ξηρασία 	Ηλεκτρική καταιγίδα 	
Παλιρροϊκό κύμα ή τσουνάμι 	Κατολίσθηση 	Αποψίλωση 	Επικίνδυνες ουσίες και υλικά σε κοντινή απόσταση
Τυφώνας 	Ανεμοστρόβιλος 	Δασική πυρκαγιά 	

Κλιματική αλλαγή

Ίσως έχετε ακούσει για την κλιματική αλλαγή. Η μέση θερμοκρασία της γης αυξάνεται. Το ίδιο συμβαίνει και με εσάς, όταν αρρωσταίνετε: το σώμα ανεβάζει τη θερμοκρασία του. Τι συμβαίνει όμως στη γη που κάνει τη θερμοκρασία να ανεβαίνει;

Οι άνθρωποι που μελετούν την υπερθέρμανση του πλανήτη (γιατί συμβαίνει παντού στον κόσμο) λένε ότι οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι για την αλλαγή του ποσού των αερίων του θερμοκηπίου (GHC). Το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι ένα φυσικό φαινόμενο που είναι απαραίτητο για τη ζωή στη γη. Χωρίς αυτό, η θερμοκρασία θα είναι πολύ χαμηλή και δεν θα υπήρχε καμία μορφή ζωής.

Η Γη θερμαίνεται από την ηλιακή ενέργεια που φτάνει στη Γη με τη μορφή ακτίνων. Η ηλιακή ενέργεια που φτάνει στην ατμόσφαιρα και τον πλανήτη Γη διαιρείται: ένα μέρος γυρνά πίσω στο διάστημα, ένα μέρος απορροφάται από την επιφάνεια της Γης και το υπόλοιπο διασκορπίζεται, κάνοντας τον ουρανό να φαίνεται γαλάζιος.

Ένα μέρος της ενέργειας που απορροφάται από τη γη επιστρέφει στο διάστημα. Το φυσικό φαινόμενο που είναι υπεύθυνο για τη **διατήρηση** αυτής της ενέργειας στην ατμόσφαιρα είναι γνωστό ως το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Αυτό κρατά τη **θερμότητα** χρησιμοποιώντας ορισμένα αέρια γνωστά ως **αέρια θερμοκηπίου (GHC)** τα οποία λειτουργούν ως κουβέρτα που απορροφά την ενέργεια. Αυτό επιτρέπει στη γη να έχει την ιδανική θερμοκρασία ώστε να μπορούμε να ζούμε και να έχουμε νερό εδώ. Η ίδια αρχή χρησιμοποιείται σε ένα θερμοκήπιο για καλλιέργειες. Το κύριο αέριο είναι το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂), ενώ άλλα είναι το μεθάνιο (CH₄), υδρατμοί (H₂O) και υποξείδιο του αζώτου (N₂O).

Αν το φαινόμενο του θερμοκηπίου είναι ένα φυσικό φαινόμενο και είναι απαραίτητο για τη ζωή, τότε που είναι το πρόβλημα; Τα αέρια θερμοκηπίου βρίσκονται στην ατμόσφαιρα και διατηρούν μια ισορροπία. Το πρόβλημα παρουσιάζεται όταν, παραδείγματος χάρη, η αύξηση του CO₂ αυξάνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου και διαταράσσει την ισορροπία του. Αυτή η αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα αυξάνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου και η θερμοκρασία της γης αυξάνεται περισσότερο από το κανονικό, διαταράσσοντας την ισορροπία και έτσι οδηγούμαστε σε **υπερθέρμανση του πλανήτη**. Η υπερθέρμανση του πλανήτη τότε οδηγεί σε ένα άλλο περιβαλλοντικό πρόβλημα γνωστό ως κλιματική αλλαγή όπου οι μέσες θερμοκρασίες αλλάζουν.

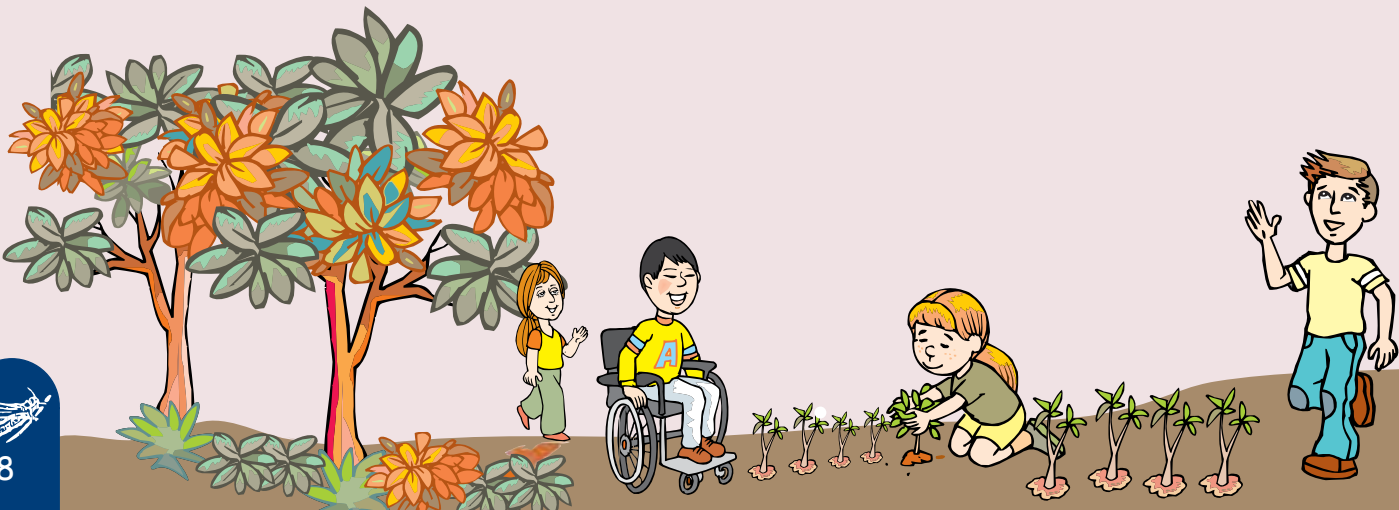

Ποιος είναι υπεύθυνος για την αύξηση του διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα; Εμείς, οι άνθρωποι. Έχουμε προκαλέσει την αποψίλωση των δασών αλλά πάνω απ' όλα, καίμε ορυκτά καύσιμα (ορυκτά, γιατί δημιουργούνται υπογείως από φυτά και ζώα που έχουν αποσυντεθεί πριν εκατομμύρια χρόνια και καύσιμα γιατί μπορούν να καούν) όπως πετρέλαιο, κάρβουνο και άλλα προϊόντα. Όταν καίγονται ορυκτά καύσιμα, απελευθερώνουν διοξείδιο του άνθρακα. Αυτό είναι ακριβώς το καύσιμο που οι άνθρωποι χρησιμοποιούν σε αυτοκίνητα και αεροπλάνα, για την παραγωγή ενέργειας ή για να δουλεύουν οι μηχανές σε εργοστάσια.

Σύμφωνα με τους ερευνητές, η **κλιματική αλλαγή** έχει εκτεταμένες επιπτώσεις. Η αύξηση της θερμοκρασίας λιώνει τα παγόβουνα και η ζέστη αναμένεται ότι θα ανεβάσει τη στάθμη του νερού. Αναμένεται ότι θα παραχθούν λιγότερες σοδείες, οι βροχές και οι ξηρασίες θα αυξηθούν σε διαφορετικές περιοχές, θα υπάρξουν εντονότεροι καύσωνες και έλλειψη νερού. Μπορούμε επίσης να περιμένουμε αυξανόμενες πιθανότητες για επιδημίες ή μεταδοτικές ασθένειες εξαιτίας της ανισορροπίας σε διαφορετικά οικοσυστήματα.

Για να έχετε ενεργό ρόλο και να συμμετέχετε στην αλλαγή, πρέπει:

- Να μιλήσετε στους φίλους σας, τους συμμαθητές σας και την οικογένειά σας για την κλιματική αλλαγή και τις αρνητικές επιπτώσεις της
- Να εξοικονομείτε ενέργεια έτσι ώστε να μη χρειάζεται να παράγουμε περισσότερα απ' όσα χρειαζόμαστε
- Να επαναχρησιμοποιείτε πλαστικά προϊόντα – χρειάζονται περισσότερα από 500 χρόνια για να αποσυντεθούν
- Να φυτέψετε ένα δέντρο - απορροφούν το διοξείδιο του άνθρακα
- Αν έχεις ποδήλατο, να το χρησιμοποιείς το πιο συχνά. Θα σε κάνει να νιώσεις υγιής και δεν θα χρειάζεται να χρησιμοποιείς μέσα μεταφοράς που εκλύουν μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα.
- Το νερό είναι περιορισμένο. Χρησιμοποίησε το νερό υπεύθυνα – ορισμένες χώρες ήδη έχουν πρόβλημα έλλειψης νερού.

Τι είναι η ευπάθεια;

Ευπάθεια είναι η κατάσταση μιας περιοχής με κίνδυνο να επηρεαστεί από ένα φυσικό ή ανθρωπογενές φαινόμενο που έχουμε ήδη αναφέρει ως κίνδυνο.

Για να ξέρουμε αν είμαστε ευπαθείς ή όχι, πρέπει να σκεφτούμε από τι ίσως κινδυνεύουμε: σεισμός, κατολίσθηση, φωτιά, πλημμύρα, παλιρροϊκό κύμα ή τσουνάμι;

- Οι παράκτιες περιοχές κινδυνεύουν περισσότερο από παλιρροϊκά κύματα (τσουνάμι). Αυτό δεν ισχύει για όσους ζουν σε ορεινές περιοχές, γιατί βρίσκονται ψηλά και μακριά από την ακτή.
- Όσοι κατοικούν σε ορεινές περιοχές, είναι πιο ευπαθείς σε κατολισθήσεις απ' όσους ζουν σε πεδιάδες όπου δεν υπάρχουν λόφοι.

Ποια είναι η ευπάθεια της περιοχής σου;

Το να είναι κανείς ευπαθής, σημαίνει ότι είναι πιο αδύναμος όταν αντιμετωπίζει συγκεκριμένες απειλές – όπως φωτιές, σεισμούς ή τυφώνες. Τα σπίτια και τα σχολεία μας θα είναι επίσης ευπαθή αν τα έχουμε χτίσει σε κακό έδαφος που δεν είναι ιδιαίτερα ανθεκτικό σε σεισμούς, βροχές ή δυνατούς ανέμους.

Πώς θα έχτιζες ένα πιο ανθεκτικό σπίτι - ένα που να αντέχει στους δυνατούς ανέμους ενός τυφώνα;

(Βοήθεια: κάποιοι καρφώνουν τις οροφές και επίσης τις αγκιστρώνουν στο έδαφος!)

Η ευπάθεια συνδέεται επίσης με την ικανότητα των ανθρώπων και των περιοχών να προστατεύουν τον εαυτό τους και το περιβάλλον προκειμένου να αποφεύγουν τις καταστροφές. Η ικανότητα είναι ο συνδυασμός όλων των δυνατοτήτων και των διαθέσιμων πόρων σε μια κοινότητα προκειμένου να μειωθεί η επικινδυνότητα ή οι επιπτώσεις μιας καταστροφής.

Αρκετές καταστάσεις μπορούν να αυξήσουν την ευπάθειά μας σε απειλές, παραδείγματος χάρη:

Περιβαλλοντική υποβάθμιση: Όταν κόβονται δέντρα και δεν γίνεται δεντροφύτευση, η αποψίλωση γίνεται χειρότερη και πολλές περιοχές γίνονται πιο ευπαθείς στις βροχές.

Έλλειψη προετοιμασίας: Τα σχολεία μπορούν να εργαστούν με τον τοπικό Δήμο και τις οικογένειες ώστε να προσδιορίσουν τις απειλές στις οποίες είναι ευπαθείς. Μπορούν να οργανωθούν και να φτιάξουν ένα πλάνο πρόληψης κινδύνων, προετοιμάζοντας τον εαυτό τους για την περίπτωση μιας καταστροφής. Οι μαθητές, τα σχολεία και οι Δήμοι που δεν είναι οργανωμένα καθίστανται ευπαθείς καθώς δεν είναι ενημερωμένοι και δεν είναι έτοιμοι να αντιδράσουν σε μια καταστροφή.

Ορισμένοι άνθρωποι έχουν ειδικές ανάγκες: Οι ηλικιωμένοι, οι άρρωστοι και τα παιδιά – ιδιαίτερα τα μωρά και οι άνθρωποι με κινητικά προβλήματα- είναι πιο ευπαθείς άρα χρειάζονται μεγαλύτερη προστασία και φροντίδα.

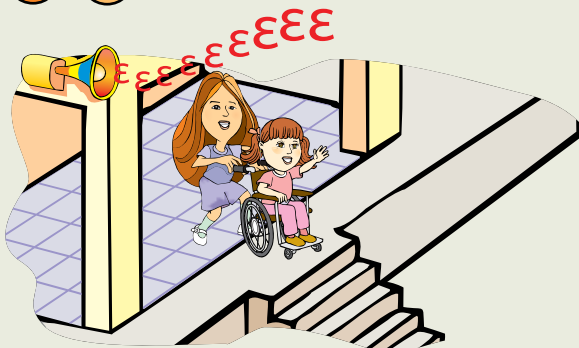
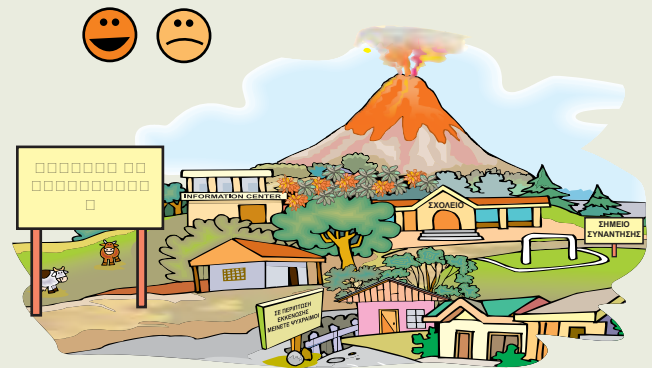
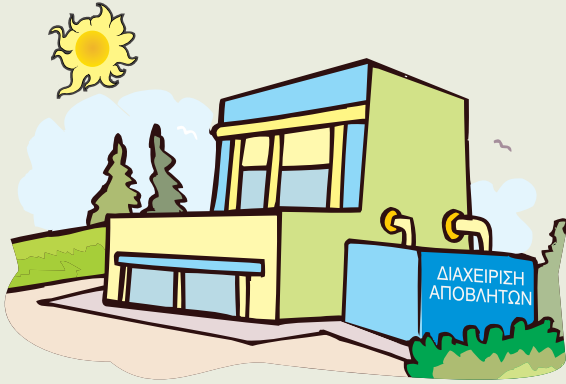

Πώς μπορούμε να μειώσουμε την ευπάθειά μας;

- ▶ **Ενισχύοντας τα κτίρια:** Κάθε σχολείο και σπίτι θα πρέπει να είναι ασφαλές. Αν το σχολείο ή το σπίτι δεν είχε χτιστεί ως αντισεισμικό, η υποδομή πρέπει να ενισχυθεί ώστε να μειωθεί το ενδεχόμενο μιας κατάρρευσης.
- ▶ **Επιμόρφωση για θέματα μείωσης επικινδυνότητας καταστροφών:** Τα σχολεία που διδάσκουν τη μείωση επικινδυνότητας καταστροφών ως μέρος του σχολικού προγράμματος, επιμορφώνουν τα παιδιά να ζουν σε αρμονία με τη φύση, να αποφεύγουν τους σημαντικούς κινδύνους και να προστατεύουν τον εαυτό τους, την οικογένειά τους και την κοινότητα σε περίπτωση καταστροφής.
- ▶ **Παιδιά που γνωρίζουν τα δικαιώματά τους:** Τα παιδιά που γνωρίζουν τα δικαιώματά τους είναι λιγότερο ευπαθή, γιατί ζητούν από τις τοπικές, εθνικές και διεθνείς Αρχές να προστατεύσουν το δικαίωμά τους στην πρόληψη κινδύνου και τη μείωση των καταστροφών.

Ανεξάρτητα από τον τόπο, το φύλο, το χρώμα του δέρματος, τις κινητικές δυσκολίες, τη θρησκεία ή τη γλώσσα, τα παιδιά εξακολουθούν να έχουν τα δικαιώματά τους, ακόμα και κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής.

Οδηγίες: Δείξτε ποια κατάσταση είναι ασφαλής και ποια όχι.

Τι είναι ο κίνδυνος καταστροφής;

Ο κίνδυνος είναι η πιθανότητα να συμβεί μια καταστροφή. Η πιθανότητα αυτή υπάρχει όταν συνδυάζονται η απειλή με την ευπάθεια. Όταν η απειλή και η ευπάθεια είναι ξεχωριστές δεν συνιστούν κανένα κίνδυνο αλλά όταν συνδυάζονται, υπάρχει κίνδυνος.

Όταν έχουμε συνείδηση ότι υπάρχει κίνδυνος να συμβεί «κάτι», γνωρίζουμε επίσης πόση ζημιά και απώλειες μπορεί να προκαλέσει μια καταστροφή και κανείς δεν θέλει να συμβεί κάτι τέτοιο.

Τα καλά νέα είναι ότι μπορούμε να διαχειριστούμε τη σχέση ανάμεσα σε μια απειλή και την ευπάθεια ώστε να προλάβουμε μια κατάσταση που θα οδηγήσει σε καταστροφή. Αυτό μπορεί να γίνει ελέγχοντας τον αριθμό των κινδύνων που ήδη υπάρχουν και προλαμβάνοντας την αύξηση του αριθμού των πιθανών κινδύνων.

Πώς μπορούμε να αποφύγουμε ή να περιορίσουμε τους κινδύνους και τις καταστροφές;

Ξέρουμε ήδη ότι η φύση προκαλεί φυσικά φαινόμενα αλλά όχι καταστροφές και ότι οι άνθρωποι είναι εν μέρει υπεύθυνοι για την αύξηση του κινδύνου και της πιθανότητας να συμβεί κάποια καταστροφή. Τώρα, λοιπόν, είναι η στιγμή να προλάβουμε τον κίνδυνο ή να περιορίσουμε τις επιπτώσεις αυτών των φυσικών φαινομένων στις πόλεις, τις κοινότητες και το περιβάλλον.

Ακόμα κι αν δεν μπορούμε να σταματήσουμε τα φυσικά φαινόμενα από το να συμβούν, μπορούμε οι ίδιοι να αναλάβουμε δράση για να είμαστε λιγότερο ευάλωτοι στην απειλή καθώς και για να μειώσουμε τον κίνδυνο. Ακόμα κι αν δεν μπορούμε να αποφύγουμε εντελώς μία καταστροφή, τα καλά νέα είναι ότι μπορούμε να βεβαιωθούμε πως θα έχουμε λιγότερες ζημιές βελτιώνοντας την ικανότητά μας να αντιμετωπίσουμε τα συμβάντα και να επανέρθουμε σε κανονικές συνθήκες μετά από αυτά.

Όλοι μπορούμε να βοηθήσουμε!

Τα παιδιά μπορούν να παίξουν σημαντικό και ενεργό ρόλο! Ακολουθούν μερικά παραδείγματα του τι μπορείτε να κάνετε για να προλάβετε κινδύνους και να αποφύγετε τις καταστροφές στο σχολείο, το σπίτι σας και τις τοπικές κοινότητες.

Οργανώστε εκστρατείες για να βελτιώσετε, να διαφυλάξετε και να προστατεύσετε το περιβάλλον:

Τι συμβαίνει αν πετάμε σκουπίδια σε μέρη που δεν πρέπει, όπως στις όχθες ενός ποταμού; Τα ποτάμια, οι θάλασσες και οι ωκεανοί μολύνονται.

Τα ζώα και τα φυτά, τόσο στη γη όσο και στο νερό πεθαίνουν. Στις πόλεις, χαρτιά ή πλαστικά μπουκάλια που πετούνται στο δρόμο μπορούν να μπλοκάρουν τις αποχετεύσεις. Η αύξηση των σκουπιδιών έχει ως αποτέλεσμα να πλημμυρίζουν δρόμοι και λεωφόροι. Μπορείτε με τους συμμαθητές σας, τον δάσκαλό σας, την οικογένειά σας, τις τοπικές αρχές, να οργανώσετε μια εκστρατεία ώστε να μείνουν καθαρά τα ποτάμια και οι θάλασσες της περιοχής. Αυτό θα ήταν πολύ καλό για την πρόληψη

και τον περιορισμό των κινδύνων. Αν έχετε φωτογραφική μηχανή, μπορείτε να βγάλετε φωτογραφίες για να δείξετε σε όλους πως δουλέψατε μαζί και πόσα σκουπίδια καταφέρατε να μαζέψετε.

Ζητήστε από τους ενήλικες να σας βοηθήσουν να οργανώσετε μια φωτογραφική έκθεση. Μπορεί να γίνει στο σχολείο σας, ή στην πλατεία, σε κάποιο κτίριο του δήμου ή τη δημόσια βιβλιοθήκη. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε για να κάνετε το Δήμο σας να καταλάβει την ποσότητα των σκουπιδιών που μαζέψατε από το ποτάμι. Μπορείτε επίσης να δείξετε ότι είναι ευθύνη όλων – μικρών και μεγάλων- να κρατήσουν το ποτάμι καθαρό. Τα καθαρά ποτάμια αποτρέπουν τις πλημμύρες και την περιβαλλοντική υποβάθμιση.

Πρωθήστε τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος

Όταν αυξάνεται ο αριθμός των δέντρων που έχει κοπεί, αυξάνεται η ευπάθεια σε έντονες βροχοπτώσεις και κατολισθήσεις. Συνεργαστείτε με το Δήμο, τις τοπικές Αρχές και το σχολείο σας για να οργανώσετε μια δραστηριότητα δενδροφύτευσης. Βεβαιωθείτε ότι τα είδη των δέντρων είναι ενδημικά και υπάρχουν στην περιοχή σας. Με τον τρόπο αυτό, βοηθάτε στην προστασία της φύσης και στην αποφυγή κατολισθήσεων και διάβρωσης του εδάφους. Όταν τα δέντρα μεγαλώνουν, οι καρποί τους θα προσελκύσουν περισσότερα πουλιά, πεταλούδες, ακόμα και κάποια ζώα.

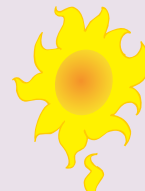
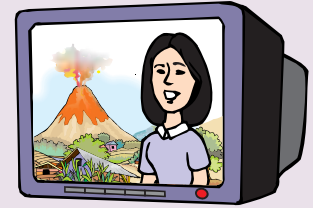

Γίνε μέρος της αλλαγής και κάνε και τους άλλους να συμμετάσχουν

Ενθαρρύνετε την οικογένειά σας, τους φίλους και τους συμμαθητές σας να χρησιμοποιούν με σύνεση τους πόρους. Βοηθήστε τους να εξοικονομήσουν ενέργεια, να χρησιμοποιούν λογικά το νερό και να μειώσουν την ποσότητα των σκουπιδιών που πετούν κάθε μέρα..

Αν τους δείξετε πώς να εξοικονομούν ενέργεια, η οικογένειά σας θα το ακολουθήσει:

- Κλείνετε τα φώτα όταν δεν τα χρειάζεστε
- Κλείνετε την τηλεόραση όταν κανείς δεν παρακολουθεί
- Το φως του ήλιου είναι καλό για την υγεία και δωρεάν
Οργανωθείτε ώστε να διαβάζετε τα μαθήματά σας με το φως της μέρας

Μειώστε την ποσότητα των σκουπιδιών που πετάτε κάθε μέρα. Θυμηθείτε: η απόρριψη σκουπιδιών απαιτεί μεγάλη ποσότητα ενέργειας που μολύνει το περιβάλλον:

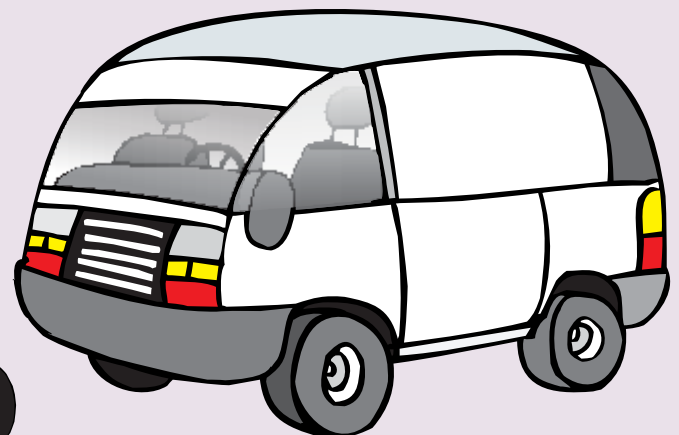

- Επαναχρησιμοποιήστε συσκευασίες: πλαστικές ή γυάλινες
- Αποφεύγετε προϊόντα με μεγάλες συσκευασίες – δημιουργούν περισσότερα απορρίμματα
- Επαναχρησιμοποιείτε το χαρτί όποτε μπορείτε

Κάνετε οικονομία στο νερό:

- Αν δείτε μια βρύση να τρέχει, κλείστε την αμέσως
- Αν δείτε μια διαρροή κάπου στην πόλη σας, ειδοποιήστε αμέσως τις τοπικές αρχές
- Όταν βουρτσίζετε τα δόντια σας, κλείνετε τη βρύση. Κάνετε το ίδιο όταν πλένετε και λούζεστε στο ντους. Κάνετε ντους όσο πιο γρήγορα γίνεται.

Εσείς γνωρίζατε ότι...;

Το **Τσουνάμι** είναι ιαπωνική λέξη: «**Τσου**» σημαίνει παραλία και «**νάμι**» σημαίνει κύμα. Αυτό είναι γνωστό ως **παλιρροϊκό κύμα**.

Πείραμα: κάνετε τη δική σας δίνη

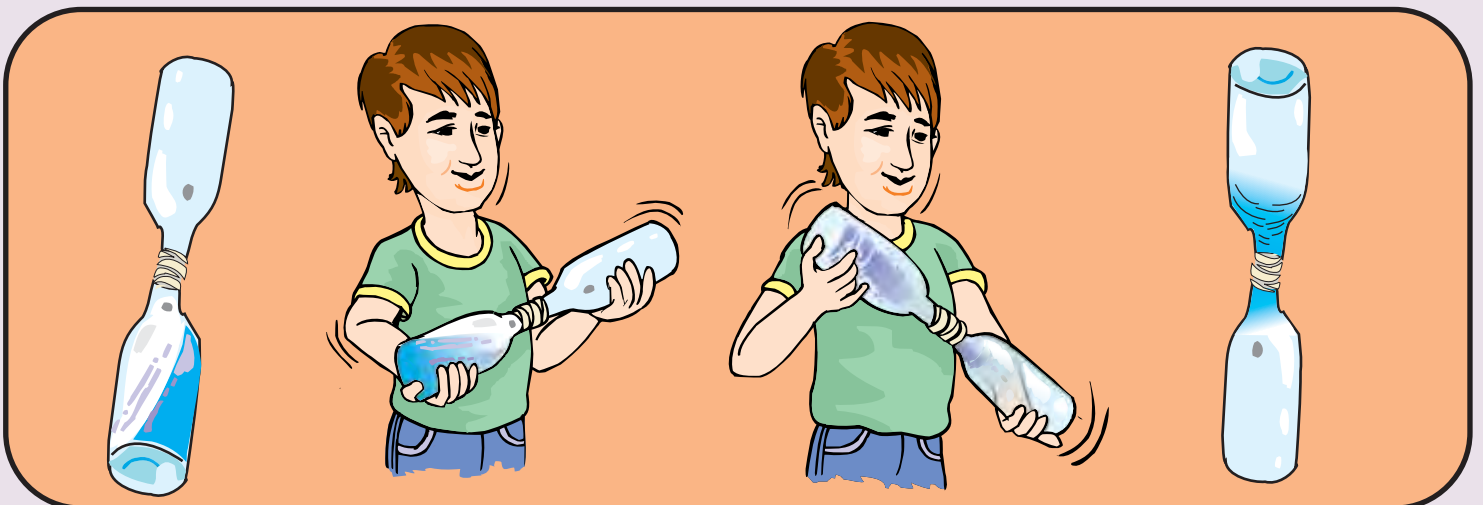
Θα χρειαστείτε:

- ★ Δύο πλαστικά μπουκάλια ίδιου μεγέθους, όσο μεγαλύτερα τόσο καλύτερα
- ★ Κολλητική ταινία
- ★ Προαιρετικά: χρώμα ή μελάνι για να χρωματίσετε το νερό και να φαίνεται πιο εντυπωσιακό

Οδηγίες:

1. Πάρτε ένα από τα μπουκάλια και γεμίστε το με νερό τουλάχιστον μέχρι τη μέση. Μπορείτε τώρα αν θέλετε, να προσθέσετε τη χρωματική ουσία.
2. Ενώστε τα μπουκάλια από το στόμιο και κολλήστε τα με την ταινία. Βεβαιωθείτε ότι έχει αρκετή ταινία ώστε τα στόμια να είναι ασφαλώς κολλημένα καθώς το νερό πρέπει να ρέει από το ένα μπουκάλι στο άλλο. Ελέγξτε ότι δεν υπάρχει διαρροή νερού.
3. Όταν τα μπουκάλια είναι καλά δεμένα μεταξύ τους, αρχίστε να κουνάτε το νερό με κυκλικές κινήσεις ώστε να στροβιλιστεί. Όταν το νερό αρχίζει να κινείται γρήγορα, τοποθετήστε το άδειο μπουκάλι σε μια επίπεδη επιφάνεια, παραδείγματος χάρη σε ένα τραπέζι, στο πάτωμα ή σε μια καρέκλα.
4. Τώρα παρακολουθήστε πως το νερό ως βαρύτητα το έλκει στο άλλο μπουκάλι. Η κίνηση του νερού καθώς περνά από το ένα μπουκάλι στο άλλο είναι παρόμοια με τη δίνη ενός τυφώνα ή ανεμοστρόβιλου, αν και η ουσία εδώ δεν είναι νερό, αλλά αέρας, γεμάτος από υδρατμούς νερού.

Ο περιορισμός και η πρόληψη των καταστροφών αρχίζει από το σχολείο

Χτίζοντας ασφαλή σχολεία

Ένα ασφαλές σχολείο χτίζεται σε ένα ασφαλές σημείο με υλικά καλής ποιότητας και χτίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Με τον τρόπο αυτό, μπορούν να συμπεριληφθούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της περιοχής και των ανθρώπων που ζουν εκεί.

Αν η μείωση της επικινδυνότητας των καταστροφών αρχίζει από το σχολείο, τα εκπαιδευτικά κέντρα πρέπει να είναι αντισεισμικά και με υποδομές που αντέχουν σε έντονα καιρικά φαινόμενα, ώστε να προστατεύονται αυτοί που θέλουν να ασκήσουν το δικαίωμά τους στην εκπαίδευση – αυτό περιλαμβάνει τα παιδιά και όσους ανήκουν στην εκπαιδευτική κοινότητα.

Τα σχολεία που παρέχουν καταφύγιο στους ανθρώπους κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής μπορούν να γίνουν παράδειγμα για την χώρα. Οι τοπικές αρχές και οι άνθρωποι θα θέλουν να χτίζουν κτίρια, γραφεία, εργοστάσια, κέντρα υγείας και καταστήματα που είναι εξίσου ασφαλή με το σχολείο.

Διατηρώντας ένα σχολείο που σε προστατεύει

Ένα καλά διατηρημένο σχολείο είναι ένα σχολείο που προστατεύει τους μαθητές του και επιτρέπει να συνεχιστεί η εκπαίδευσή τους και μετά από μια καταστροφή.

Τα κτίρια έχουν φθορές με το πέρασμα των χρόνων. Η καθημερινή χρήση του σχολείου φθείρει και τις υποδομές. Οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις αρχίζουν να μη δουλεύουν, οι οροφές μπορεί να στάζουν και τα παράθυρα σπάνε. Παρομοίως, μια μικρή σεισμική δόνηση μπορεί να προκαλέσει μικρές ζημιές, όπως ρωγμές στους τοίχους και τα πατώματα ή ένας δυνατός αέρας μπορεί ακόμα και να ξηλώσει μερικά σημεία της οροφής.

Η συντήρηση του σχολικού κτιρίου είναι εξίσου σημαντική με το να είναι χτισμένο σε ασφαλή περιοχή. Αν αφήσουμε τις υποδομές του κτιρίου να φθαρούν, σύντομα θα γίνει μη ασφαλές σχολείο για όλη την περιοχή. Είναι το σχολείο σας ασφαλές μέρος; Θα νιώθατε ασφαλείς αν γινόταν κάποια σεισμική δόνηση, αν έπεφτε δυνατή βροχή ή συνέβαινε κάποια πυρκαγιά; Υπάρχουν άλλες απειλές που σας κάνουν να νιώθετε ότι δεν είστε ασφαλείς;

Θα σας βοηθήσουμε να βρείτε τα οχτώ προβλήματα που έχει το σχολείο παρακάτω.
 Ο Δήμος και οι τοπικές Αρχές θα βοηθήσουν τους μαθητές να οργανώσουν μια εκστρατεία για την επιδιόρθωση του σχολείου ώστε να γίνει πιο ασφαλές για όλους.

Δουλεύοντας μαζί για τη μείωση της επικινδυνότητας των καταστροφών μέσω της μάθησης

Η ασφάλεια του σχολικού κτιρίου είναι μόνο μία πλευρά της μείωσης της επικινδυνότητας των καταστροφών. Όταν αυτό μαθαίνεται από το σχολείο, τα παιδιά μαθαίνουν επίσης ότι έχουν το δικαίωμα να ζουν σε ένα ασφαλές περιβάλλον και ότι έχουν το καθήκον να προστατεύουν το περιβάλλον και τη φύση με μικρές καθημερινές πράξεις που βοηθούν να αποτρέπονται οι κίνδυνοι και οι καταστροφές.

Όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να δημιουργήσουν τις δικές τους οργανώσεις και να αποφασίσουν μαζί αν θέλουν να συνεισφέρουν στην πρόληψη κινδύνων και τον περιορισμό των καταστροφών.

Σχέδιο ασφάλειας του σχολείου

Τα σχέδια ασφαλείας του Δήμου, του σχολείου και της οικογένειας είναι ένα καλό σημείο εκκίνησης για την πρόληψη κινδύνων και μείωση των επιπτώσεων μίας καταστροφής.

Τι είδους σχέδιο θα πρέπει να είναι;

Όταν σχεδιάζουμε τη μέρα μας, τα πράγματα πηγαίνουν συνήθως καλύτερα. Από τη στιγμή που έχουμε αποφασίσει που θα πάμε, κάνουμε μια λίστα του τι πρόκειται να φάμε και τι δραστηριότητες θέλουμε να κάνουμε. Έπειτα, θα μοιράσουμε τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες. Η Μαρία θα φέρει το ψωμί γιατί ο φούρνος είναι κοντά στο σπίτι της, η Ελένη θα φέρει τυρί και λαχανικά, ο Γιάννης θα φέρει ποτά και φρούτα γιατί ο μπαμπάς του έχει παντοπωλείο και οι υπόλοιποι θα φέρουν ό,τι χρειάζεται για το πικνίκ και επιτραπέζια παιχνίδια, έτσι ώστε να περάσουμε καλά στον καθαρό αέρα. Ας μην ξεχάσουμε ότι θα ταξιδέψουμε με λεωφορείο.

Όταν θέλουμε να προλάβουμε τους κινδύνους και να μειώσουμε τις επιπτώσεις από μία καταστροφή, πρέπει επίσης να είμαστε οργανωμένοι και να έχουμε σχέδιο. Έτσι θα προσδιορίσουμε τους κινδύνους που αντιμετωπίζουμε, τους πόρους και τις ικανότητες στις οποίες μπορούμε να βασιστούμε, ενώ επίσης θα μοιράσουμε τις ευθύνες για όταν βάλουμε το σχέδιό μας σε δράση.

Πώς σχεδιάζουμε ένα σχέδιο ασφαλείας του σχολείου

Ας οργανωθούμε

Ο περιορισμός των επιπτώσεων καταστροφών απαιτεί ενότητα, τη συμμετοχή και την οργάνωση όλων στην τοπική περιοχή: ο ξυλουργός, ο δήμαρχος, οι νεαροί μαθητές, οι οικογένειες, οι μηχανικοί, περιβαλλοντολόγοι και παιδιά. Αυτό συμβαίνει γιατί όλοι έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στις αποφάσεις που θα βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους ενώ παράλληλα φροντίζουν το περιβάλλον και περιορίζουν τις καταστροφές.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να εκφράσουν μια γνώμη και η γνώμη αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τους ενήλικες όταν παίρνουν μια απόφαση που τα επηρεάζει.

Προσδιορίζοντας τις απειλές, την ευπάθεια και τον κίνδυνο

Πριν αναλάβετε δράση, πρέπει να είναι σαφές τι αντιμετωπίζετε προκειμένου να αποφασίσετε τι θα κάνετε:

- Πρώτον, πρέπει να ξέρετε αν η απειλή είναι φυσική ή ανθρωπογενής
- Πρέπει επίσης να προσδιορίσετε πως και πότε θα είστε ευάλωτοι σε αυτές τις απειλές
- Πρέπει επίσης να προσδιορίσετε τις ικανότητες και τους πόρους που είναι διαθέσιμοι για να αντιμετωπίσετε αυτή την πιθανή απειλή, δηλαδή να αποτιμήσετε την ευπάθειά σας.

Στη σελίδα 23 θα σας εξηγήσουμε πώς να φτιάξετε έναν Χάρτη Κινδύνων. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτό το εργαλείο για να προσδιορίσετε τις απειλές, τα ευάλωτα σημεία, τις ικανότητες και τους κινδύνους που αφορούν την κοινότητά σας, το σχολείο ή την οικογένειά σας.

Προσδιορίζοντας προληπτικές δράσεις

Από τη στιγμή που έχετε προσδιορίσει τις απειλές, τα ευάλωτα σημεία και τις ικανότητες, είναι ώρα να αποφασίσετε σε ποιες προληπτικές ενέργειες θα προβείτε. Η πρόληψη σημαίνει πράγματα που κάνετε για να αποφύγετε κινδύνους και, αν αυτοί υπάρχουν ήδη, πράγματα που κάνετε για να τους ελέγχετε και άρα να αποτρέψετε τις καταστροφές να προκαλούν μεγάλες ζημιές.

Προσδιορισμός των ενεργειών προετοιμασίας και αντιμετώπισης

Μια καταστροφή δεν μπορεί πάντα να αποφευχθεί αλλά μπορείτε να περιορίσετε τις επιπτώσεις. Η οικογένειά σας και η κοινότητα μπορεί να είναι εκτεθειμένη σε ανθρωπογενείς ή φυσικές απειλές εξαιτίας του μέρους που ζείτε. Η προετοιμασία συνίσταται σε κάθε ενέργεια που θα σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε την καταστροφή, αποφεύγοντας έτσι μεγαλύτερες απώλειες ζώων και άλλες ζημιές.

Η οικογένειά σας και το σχολείο σας είναι το καλύτερο σημείο να αρχίσετε τις προετοιμασίες για να αντιμετωπίσετε οποιαδήποτε καταστροφή, καθώς αποτελείτε μέρος μιας διευρυμένης κοινότητας. Η προετοιμασία των παιδιών και η γνώμη τους είναι πολύ σημαντικά στοιχεία για την εφαρμογή των προετοιμασιών. Γι' αυτό ξεκινήστε, μην καθυστερείτε!

Βάζοντας το σχέδιο σε εφαρμογή

Μην ξεχνάτε, πρέπει να βάλετε το σχέδιο σε εφαρμογή και να κάνετε πρόβα τις πράξεις σας. Το βήμα αυτό επιτρέπει σε σας, στο Δήμο, το σχολείο και την οικογένειά σας να μάθουν τι εργασίες έχετε σχεδιάσει ότι πρέπει να γίνουν προκειμένου οι άνθρωποι να είναι ασφαλείς σε περίπτωση κάποιας καταστροφής.

Κρατήστε το σχέδιο ενημερωμένο

Το σχέδιο πρέπει να αναθεωρείται και να ενημερώνεται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να ενημερώνονται μέσω της τηλεόρασης, του διαδικτύου ή του ραδιοφώνου και να μαθαίνουν για τις απειλές που αντιμετωπίζουν, τις ικανότητές τους και πώς μπορούν να συμμετάσχουν στην πρόληψη και στον περιορισμό των ζημιών από καταστροφές.

Προστατεύστε τον εαυτό σας: Εκκενώστε το χώρο!

Εκκένωση είναι η οργανωμένη απομάκρυνση ανθρώπων από επικίνδυνες σε ασφαλείς περιοχές, μέσα στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα.

Πού να πάμε μετά την εκκένωση;

Κάθε σχέδιο προετοιμασίας πρέπει να περιλαμβάνει μια έξοδο κινδύνου για εκκένωση. Βεβαιωθείτε ότι έχετε ένα σχέδιο ή μια ζωγραφιά του σπιτιού σας. Σημειώστε τις ασφαλέστερες και πιο γρήγορες εξόδους κινδύνου. Πείτε στην οικογένειά σας ποια έξοδο επιλέξατε. Συμπεριλάβετε και τις ιδέες άλλων μελών της οικογένειας. Είναι σημαντικό η έξοδος να μην έχει εμπόδια (τραπέζια, καρέκλες, ντουλάπες, παιχνίδια), που θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν μια γρήγορη έξοδο από το σπίτι σας, την τάξη ή το σχολείο. Δοκιμάστε την έξοδο κινδύνου χρησιμοποιώντας το σχέδιό σας.

Οι εξοδοί κινδύνου και οι ασφαλείς περιοχές πρέπει να βρίσκονται τόσο στο σχολείο όσο και στο σπίτι, λαμβάνοντας όλους υπόψη, ιδιαίτερα τους ηλικιωμένους, τα παιδιά και οποιονδήποτε με ειδικές ανάγκες.

Γίνετε εθελοντής στην ομάδα εκκένωσης του σχολείου σας και συνεισφέρετε με ιδέες για το πώς να προστατεύσετε τα δικαιώματα των παιδιών σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης!

Παραδείγματος χάρη, μπορείτε να φροντίσετε ώστε κάθε παιδί με κινητικά προβλήματα να έχει έναν οδηγό ή κάποιον υπεύθυνο να τους βοηθήσει κατά τη διαδικασία εκκένωσης. Όποτε κι αν χτυπήσει συναγερμός, και οι δύο θα ξέρουν ότι είναι μαζί από δω και στο εξής, βοηθώντας ο ένας τον άλλον και ακολουθώντας τις οδηγίες μέχρι να περάσει ο κίνδυνος.

Οι οικογένειες δεν είναι πάντα μαζί όταν εμφανίζεται κάποιος κίνδυνος. Τα σχέδια ασφαλείας του σχολείου και της οικογένειας θα πρέπει να περιλαμβάνουν μια λίστα σημείων συνάντησης για τις οικογένειες αφού έχει περάσει ο κίνδυνος. Παρακάτω θα βρείτε δυο ιδέες που ίσως θέλετε να χρησιμοποιήσετε:

- ★ Συμφωνήστε σε ένα σημείο συνάντησης με την οικογένειά σας. Να το θυμάστε πάντα. Μπορείτε ακόμα και να το γράψετε κάπου.
- ★ Να θυμάστε ή να έχετε κάπου σημειωμένα τα τηλέφωνα ή τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να πείτε στην οικογένειά σας πού είστε.

Σημείο Συνάντησης: _____

Τηλέφωνο: _____

E-mail: _____

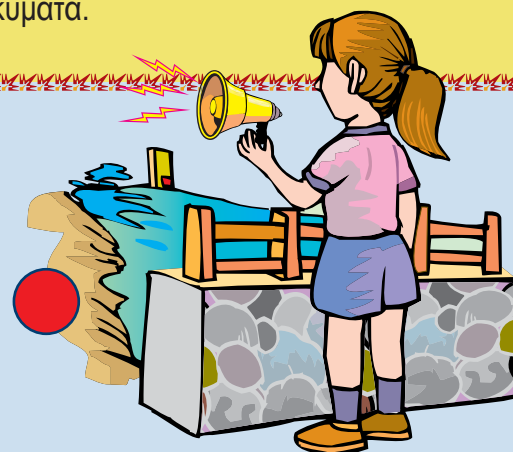
Ζητήστε βοήθεια! Οι τοπικές αρχές (αστυνομία, πυροσβεστική κ.λ.π.) έχουν καθήκον να σας προστατεύσουν και να σας προσφέρουν την υποστήριξή τους ώστε να βρείτε την οικογένειά σας όταν έχετε χωριστεί κατά τη διάρκεια μιας καταστροφής.

Είναι σημαντικό για μια πόλη να είναι οργανωμένη, προετοιμασμένη και να έχει τους πόρους που απαιτούνται για να υποστηρίξει μια διαδικασία εκκένωσης: μεγάφωνα, οχήματα, προκαθορισμένα καταφύγια, προμήθειες για ύπνο, διατροφή και προσωπική υγιεινή, είδη πρώτων βοηθειών και νοσοκομεία που θα πρέπει να είναι έτοιμα να διαχειριστούν μεγαλύτερο αριθμό τραυματιών ή απωλειών.

Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης είναι πολύ σημαντικοί πόροι οι οποίοι είναι ήδη διαθέσιμοι σε πολλές κοινότητες που απειλούνται από πλημμύρες. Λειτουργούν ως εξής:

Οι γείτονες που ζουν κοντά στο ποτάμι προσφέρονται εθελοντικά να παρακολουθούν τη στάθμη του νερού. Έχουν όλοι λάβει την κατάλληλη εκπαίδευση ώστε να μπορούν να παρακολουθούν πώς φέρεται το ποτάμι όταν βρέχει. Οι γείτονες παρατηρούν τη στάθμη του νερού, όποτε αρχίζει να βρέχει. Όσοι ζουν παραπάνω στο ποτάμι, λένε σε όσους ζουν χαμηλότερα πόση βροχή πέφτει και τι συμβαίνει στη στάθμη του νερού. Συνεχίζουν να παρατηρούν το ποτάμι. Όταν η στάθμη ανεβαίνει από ένα σημείο και πάνω, εκείνος που είναι υπεύθυνος για το σύστημα ειδοποίησης, ενεργοποιεί τον συναγερμό, με σφυρίχτες, σειρήνες, φώτα ή ειδοποιήσεις από πόρτα σε πόρτα. Οι άνθρωποι πρέπει να μεταφερθούν κάπου με ασφάλεια, παίρνοντας μαζί τις προμήθειές τους. Τα ασφαλή αυτά μέρη έχουν προσδιοριστεί όταν η γειτονιά συμμετείχε στον σχεδιασμό του πλάνου ασφαλείας και αντίδρασης. Τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης υπάρχουν επίσης και για άλλες απειλές, όπως κατολισθήσεις και παλιρροϊκά κύματα.

ΒΡΕΣ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ!

Βοηθήστε αυτή την ομάδα μαθητών να εντοπίσει τα 10 εμπόδια που παρεμποδίζουν τις εξόδους διαφυγής.

Προετοιμάστε προμήθειες:

Είναι σημαντικό για κάθε σχολείο και οικογένεια να έχει προμήθειες έκτακτης ανάγκης. Σε μερικές περιπτώσεις, μπορεί να υπάρξουν διακοπές ρεύματος και το νερό μπορεί να μολυνθεί. Μπορεί επίσης να παραμείνετε για αρκετές μέρες αποκλεισμένοι στο σπίτι σας ή στο σχολείο σας μετά από μια καταιγίδα ή πλημμύρα. Οι προμήθειες θα σας βοηθήσουν να επιβιώσετε τις μέρες αυτές.

Βοηθήστε το σχολείο σας και την οικογένειά σας να ετοιμάσει προμήθειες έκτακτης ανάγκης. Αυτές πρέπει να είναι σε ένα κουτί, μια πλαστική τσάντα ή ένα σακίδιο, εύκολο στη μεταφορά και με την κατάλληλη σήμανση εξωτερικά.

Πολύ σημαντικό! Πρέπει να υπάρχουν αρκετές προμήθειες για όλους που θα κρατήσουν τουλάχιστον τρεις μέρες.

Μην ξεχάσετε να ελέγξετε την ημερομηνία λήξης στα τρόφιμα.

Τα παιδιά έχουν τα δικαιώματά τους, ακόμα και σε περιόδους καταστροφών.

Οι προμήθειες θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

Κουτί πρώτων βοηθειών: Μην ξεχάσετε τις οδηγίες χρήσεως!

Τρόφιμα: Είναι καλύτερο να περιλάβετε προϊόντα που δεν χρειάζεται να διατηρηθούν σε ψυγείο ή να μαγειρευτούν – κονσέρβες όπως σούπα ή ψάρι. Προσθέστε προϊόντα που είναι πλούσια σε ενέργεια (και πρωτεΐνες), όπως φυστίκια, σοκολάτα ή μπάρες δημητριακών. Μην ξεχάσετε το ανοιχτήρι!

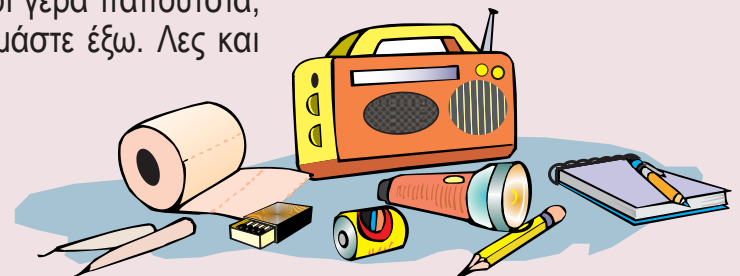

Νερό: Πάρτε αρκετό λαμβάνοντας υπόψη ότι ο μέσος άνθρωπος πίνει περίπου 3,5 λίτρα νερό την ημέρα.

Ρούχα: Κάθε μέλος της οικογένειας θα πρέπει να έχει μια αλλαξιά ρούχα. Μην ξεχάσετε να πάρετε επίσης ένα ζευγάρι γερά παπούτσια, ένα αδιάβροχο και ένα κάλυμα αρκετό για να κοιμάστε έξω. Λες και πηγαίνετε κατασκήνωση!

Άλλες προμήθειες: Φακός και φορητό ράδιο, όλα με μπαταρίες. Κερί, σπύρτα, προϊόντα υγιεινής (χαρτί τουαλέτας, χαρτομάντηλα και χλωρίνη). Μια λίστα επαφών με ενημερωμένα τηλέφωνα, διευθύνσεις και e-mail φίλων, τοπικών αρχών και μελών της οικογένειας.

Μην ξεχάσετε να πείτε στους γονείς ή τους κηδεμόνες σας να έχουν μαζί την ταυτότητά σας και το ιατρικό σας βιβλιário.

Χάρτες επικινδυνότητας

Σε τι χρησιμεύουν οι χάρτες επικινδυνότητας;

Ο χάρτης επικινδυνότητας είναι ένα εργαλείο, όπως είναι το σφυρί ή το πριόνι για έναν ξυλουργό. Είναι σαν να κρατάς έναν καθρέφτη ο οποίος δείχνει τους κινδύνους που αντιμετωπίζει η κοινότητα ή το σχολείο, κατά την περίοδο που δημιουργήθηκε ο χάρτης. Γι'αυτό είναι σημαντικό να είναι ενημερωμένος.

Ο «χάρτης επικινδυνότητας» είναι ένα εργαλείο για όσους θέλουν να αποφύγουν τους κινδύνους και να περιορίσουν τις καταστροφές, δείχνοντάς τους από πού προέρχονται οι απειλές και ποιος είναι ευάλωτος σε ζημιές. Ο χάρτης επικινδυνότητας επιτρέπει στην κοινότητα να προσδιορίσει ένα πλάνο πρόληψης κινδύνου και να προετοιμάσει την αντίδρασή της σε περίπτωση κάποιας καταστροφής.

Εντοπίστε τον κίνδυνο και αναλάβετε δράση!

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ό,τι έχετε μάθει στο σχολείο, στο μάθημα της ιστορίας, της γεωγραφίας και των επιστημών, ώστε να εντοπίσετε τις απειλές που αντιμετωπίζει η περιοχή σας και το σχολείο σας. Αυτό θα σας βοηθήσει να αναλύσετε και να προλάβετε τον κίνδυνο.

Η δημιουργία του χάρτη είναι ένα χρήσιμο μάθημα στην ανάλυση κινδύνου. Ένας χάρτης μπορεί να περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες σε ένα σχέδιο, μπορείτε να δείξετε πως οι απειλές συνδέονται με την ευπάθεια και τους κινδύνους σε περίπτωση ενός φυσικού φαινομένου.

Ένας χάρτης επικινδυνότητας είναι όπως μια φωτογραφία – αναφέρεται σε συγκεκριμένο χρόνο και μέρος. Μπορείτε να του δώσετε τη μορφή μιας εικόνας ή ενός μοντέλου. Κάνετε τον χάρτη για το σχολείο ή την κοινότητά σας. Συνεργαστείτε με τους φίλους από το σχολείο, τους δασκάλους, την οικογένεια και τους γείτονές σας. Είναι μια καλή ευκαιρία για τον δάσκαλό σας να οργανώσει έναν περίπατο στην κοινότητα ώστε να εντοπίσετε τις απειλές, τα ευάλωτα σημεία, τις ικανότητες, τους πόρους, τους κινδύνους και να εξασκήσετε τα όσα έχετε μάθει.

Πώς να ξεκινήσετε:

Βήμα πρώτο: Ρωτήστε τους γονείς σας, τους παππούδες σας και τους μεγαλύτερους σε ηλικία γείτονές σας για κάποια καταστροφή που έγινε στο παρελθόν. Οι εφημερίδες στις δημόσιες ή τις σχολικές βιβλιοθήκες μπορούν επίσης να είναι καλές πηγές πληροφοριών για ιστορικά συμβάντα όπως καταστροφές.

Βήμα δεύτερο: Σχεδιάστε στο χάρτη όλα τα φυσικά φαινόμενα (κατολισθήσεις, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαιστειακές εκρήξεις, σεισμοί) που επηρεάζουν την κοινότητά σας και το σχολείο σας. Χρησιμοποιήστε τις γνώσεις της γεωγραφίας για να ζωγραφίσετε τις ακτές, τα βουνά, τις πεδιάδες, ηφαίστεια και σώματα νερού (ποτάμια, θάλασσα, ρυάκια) της κοινότητάς σας. Επίσης, προσθέστε όλες τις απειλές που αφορούν καταστροφές που έγιναν στο παρελθόν. Έπειτα, ζωγραφίστε τις απειλές από ανθρώπινες ενέργειες, όπως περιβαλλοντική υποβάθμιση, εργοστάσια, τοξικές ουσίες και διαρροές πετρελαίου.

Βήμα τρίτο: Ζωγραφίστε τα σημαντικότερα κτίρια στην περιοχή σας: τα σχολεία, τα δημοτικά κτίρια, τα κέντρα υγείας, τα νοσοκομεία, την πυροσβεστική και την αστυνομία ή τις κύριες πηγές πόσιμου νερού. Μην ξεχάσετε να προσθέσετε περιοχές που υπάρχουν χωράφια, δρόμοι και γέφυρες.

Βήμα τέταρτο: Οι κίνδυνοι! Τώρα πρέπει να προσδιορίσετε πόση ζημιά μπορεί να προκληθεί από ένα φυσικό φαινόμενο στις σχολικές τάξεις και στη βιβλιοθήκη ή στα κτίρια, τις υπηρεσίες και τις ζώνες παραγωγής στην κοινότητά σας, σε περίπτωση πλημμύρας, σεισμού, ισχυρών ανέμων ή πυρκαγιάς σε ένα εργοστάσιο. Δεν θα υπήρχαν επιπτώσεις ή μερικά κτίρια θα καταστρέφονταν ολοσχερώς. Χρησιμοποιήστε χρώματα ή σύμβολα για κάθε επίπεδο κινδύνου.

Βήμα πέμπτο: Δείξτε στον χάρτη σας τις ομάδες της κοινότητας που χρειάζονται την περισσότερη υποστήριξη σε περίοδο καταστροφής: παιδιά σε παιδικούς σταθμούς, ηλικιωμένοι σε γηροκομεία ή άρρωστοι σε νοσοκομεία. Σημειώστε επίσης τα σπίτια κοντά σε ποτάμια ή σε ασταθείς πλαγιές.

Βήμα έκτο: Μην ξεχάσετε να δείξετε πού μπορείτε να βρείτε πόρους. Σε αυτούς θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι άνθρωποι και οι οργανισμοί που μπορούν να βοηθήσουν το σχολείο σας και την κοινότητά σας στην πρόληψη κινδύνων και τον περιορισμό των συνεπειών τους, καθώς και εκείνοι που σας βοηθούν να αντιμετωπίσετε μια καταστροφή.

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σύμβολα για να δείξετε όλα αυτά στο χάρτη σας. Οι ξυλομπογιές μπορούν να σας βοηθήσουν. Μπορείτε ακόμα να επινοήσετε δικά σας σύμβολα, αρκεί να τα καταλαβαίνουν όλοι. Τι σύμβολο θα χρησιμοποιούσατε για να δείξετε ένα νοσοκομείο ή ένα ηφαίστειο;

Το καταφύγιο σε περιστάσεις καταστροφής:

Ένα καταφύγιο είναι ένα ΑΣΦΑΛΕΣ μέρος όπου οι άνθρωποι μπορούν να μείνουν όταν αναγκάζονται να αφήσουν την κοινότητά τους και τα σπίτια τους επειδή αυτά δεν είναι πια ασφαλή ή έχουν υποστεί ζημιές από κάποιο συμβάν.

Το καταφύγιο προσφέρει τροφή, στέγη και χώρο για ύπνο, ιατρική φροντίδα και ασφάλεια. Θα προσφερθεί καταφύγιο σε όλους για σύντομο χρονικό διάστημα (όχι πολύ), μέχρι να μπορούν να επιστρέψουν στο σπίτι τους.

Υπάρχουν, σε πολλές περιοχές, ασφαλή μέρη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως καταφύγια: εκκλησίες, το δημοτικό γυμναστήριο ή κάποιο εκπαιδευτικό κέντρο. Ο κόσμος μπορεί επίσης να βρει καταφύγιο σε σκηνές και μπορεί να στηθεί μια προσωρινή κατασκήνωση. Μπορείτε επίσης να μείνετε με τους παππούδες σας, με τα ξαδέλφια σας ή με φίλους για κάποιες μέρες.

Αν εσείς και η οικογένειά σας πρέπει να πάτε σε καταφύγιο, είναι σημαντικό να γνωρίζετε τα παρακάτω:

- Τα δικαιώματά σας: τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να είναι μαζί με τους γονείς τους στο καταφύγιο, ποτέ μόνο τους
- Θυμηθείτε, θα μοιράζεστε το χώρο με άλλους: να είστε φιλικοί και συνεργάσιμοι όσο μπορείτε
- Να ακολουθείτε τους κανονισμούς του καταφυγίου
- Μην ανέχεστε οποιαδήποτε μορφή κακής μεταχείρισης, εκμετάλλευσης, επιθετικότητας ή κακοποίησης. Αν κάποιος θέλει να σας κάνει κακό, να τον καταγγείλετε άμεσα!
- Περάστε καλά! Είναι πολύ πιθανό να βρείτε κι άλλα παιδιά για να παίξετε μαζί τους
- Για να αποφύγετε ασθένειες ή ατυχήματα: να διατηρείτε καθαροί, να πλένετε συχνά τα χέρια σας και να μένετε μακριά από επικίνδυνες περιοχές
- Αν ανησυχείτε τι θα γίνει με το κατοικίδιό σας, ίσως είναι καλή ιδέα να αποφασίσετε πού θα το φυλάξετε βάσει του οικογενειακού σας σχεδίου.

Τώρα μπορεί να αναρωτιέστε τι θα συμβεί με τα μαθήματά σας αν το σχολείο σας χρησιμοποιηθεί ως καταφύγιο. Ίσως νομίζετε ότι οι τοπικές αρχές θα πρέπει να αφήσουν τα παιδιά να διακόψουν το σχολείο μέχρι να επιστρέψουν οι οικογένειες σπίτι τους. Σίγουρα, όμως, αυτό δεν είναι η καλύτερη απάντηση!

Τα ασφαλή σχολεία θα χρησιμοποιούνται πάντα ως καταφύγια σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Οι μαθητές και η τοπική κοινότητα πρέπει να αποφασίσουν αν το σχολείο έχει τους πόρους και τη δυνατότητα να προσφέρει καταφύγιο στον πληθυσμό και πως μπορεί να λειτουργήσει τόσο ως σχολείο όσο και ως καταφύγιο.

Ακολουθεί μια λίστα πραγμάτων που πρέπει να αποφασίσετε ή να κάνετε προκειμένου το σχολείο σας να λειτουργήσει ως καταφύγιο. Η γνώμη, οι ιδέες και η υποστήριξή σας είναι σημαντική:

- Ένας χάρτης ή σχέδιο του σχολείου
- Κανόνες για τη συμβίωση
- Κανόνες για το πώς να φροντίσετε το κτίριο του σχολείου και τα έπιπλα του
- Μέγιστος αριθμός ανθρώπων που μπορεί να βρει καταφύγιο εκεί
- Προτάσεις για το χρονικό διάστημα που μπορεί το σχολείο να λειτουργήσει ως καταφύγιο
- Βάλετε πινακίδες σε όλο το σχολείο ώστε όλοι να ξέρουν πού να βρουν τις τουαλέτες, την τραπεζαρία, τη βιβλιοθήκη και τις αίθουσες διδασκαλίας
- Δημιουργήστε ομάδες υποστήριξης για όλους
- Οργανώστε παιχνίδια, ώστε τα παιδιά να μπορούν να διασκεδάσουν
- Αποφασίστε για εναλλακτικά μέρη που μπορούν να γίνουν τα μαθήματα.

ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΟΣ: Βίαιες ριπές στροβιλιζόμενου αέρα.

ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ: Η ικανότητα ενός συστήματος, μιας περιοχής που είναι πιθανόν εκτεθειμένη σε κινδύνους, να προσαρμοστεί, μέσω της αντίστασης ή της αλλαγής, προκειμένου να επιτύχει ή να διατηρήσει ένα επιτρεπτό επίπεδο λειτουργίας και δομής.

ΑΠΕΙΛΗ: Ένα φαινόμενο ή διαδικασία που προκαλείται από φυσικές ή ανθρωπογενείς δυνάμεις το οποίο θέτει σε κίνδυνο ομάδες ανθρώπων, την περιουσία τους και το περιβάλλον τους, όταν δεν έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα. Παραδείγματος χάρη, αν ζείτε κοντά σε ηφαίστειο, οι εκρήξεις είναι μια απειλή ακόμα κι αν δεν συμβούν για πολλά χρόνια.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Ένα είδος ανάπτυξης που επιτρέπει την ικανοποίηση των υπάρχοντων αναγκών χωρίς να διακινδυνεύονται οι μελλοντικές γενιές. Με άλλα λόγια, δεν μετατρέπει τη φύση σε κίνδυνο για τους ανθρώπους αλλά ούτε και τους ανθρώπους σε απειλή για τη φύση.

ΔΑΣΙΚΕΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ: Ανεξέλεγκτη φωτιά που καταστρέφει δασικές εκτάσεις και βλάστηση καθώς και είδη ζώων. Τέτοιες φωτιές μπορούν να τεθούν εκτός ελέγχου και να επεκταθούν εύκολα. Ανάλογα με τον τύπο της βλάστησης ή το υλικό που καίγεται, οι φωτιές χαρακτηρίζονται ως δασικές, πυρκαγιές κορμών (επικόρυφες), πυρκαγιές σε χορτολιβαδικές εκτάσεις, πυρκαγιές τύρφης (εδάφους ή υπόγειες).

ΔΙΑΒΡΩΣΗ: Η συνεχής φθορά του εδάφους λόγω ισχυρών βροχοπτώσεων, αέρα και κακής χρήσης της γης.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ: Η ικανότητα που αναπτύσσει μια κοινότητα να αντιμετωπίζει σωστά τους κινδύνους έτσι ώστε να μη μετατρέπονται απαραίτητα σε καταστροφές.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ: Ένας συνδυασμός όλων των ικανοτήτων και των πόρων που είναι διαθέσιμοι σε μια κοινότητα, κοινωνία ή οργάνωση που μπορεί να περιορίσει το επίπεδο ενός κινδύνου ή τις επιπτώσεις μιας καταστροφής. Η δυνατότητα μπορεί να περιλαμβάνει φυσικά, θεσμικά, κοινωνικά ή οικονομικά μέσα καθώς και έμπειρο προσωπικό ή συλλογικά χαρακτηριστικά όπως ηγετικές ικανότητες ή διαχειριστικές ικανότητες.

ΕΠΙΔΗΜΙΑ: Μια τεράστια καταστροφή που επηρεάζει μια ολόκληρη πόλη ή μια κοινότητα και η οποία προκαλείται, παραδείγματος χάρη, από έναν τεράστιο αριθμό εντόμων ή ζώων που καταστρέφουν τις σοδειές.

ΕΥΠΑΘΕΙΑ: Η αδυναμία των ανθρώπων και των κοινοτήτων να αντέξουν ένα επικίνδυνο φαινόμενο ή η αδυναμία τους να επανέλθουν μετά από μια καταστροφή.

ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΕΣ ΕΚΡΗΞΕΙΣ: Εκρήξεις ή εκλύσεις λάβας, στάχτης και τοξικών αερίων από τα έγκατα της γης μέσω των ηφαιστέων.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ: Μια καταστροφή είναι το αποτέλεσμα των επιπτώσεων μιας απειλής σε μια κοινότητα. Οι επιπτώσεις της καταστροφής εξαρτώνται από το βαθμό της ευπάθειας μιας κοινότητας έναντι μιας συγκεκριμένης απειλής ή της δυνατότητας τους να την αντιμετωπίσουν.

ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΗ: Χώμα, πέτρες και βλάστηση που ολισθαίνουν ξαφνικά ή γρήγορα σε μια πλαγιά επειδή το έδαφος δεν είναι αρκετά σταθερό. Μια κατολίσθηση μπορεί να συμβεί όταν υπάρχει έντονη βροχόπτωση ή σε περίοδο σεισμών ή ηφαιστειακών εκρήξεων. Ο κίνδυνος είναι μεγαλύτερος όταν οι άνθρωποι χτίζουν σπίτια σε λάθος σημείο ή κόβουν δέντρα κι έτσι δεν υπάρχει τίποτα να συγκρατήσει το έδαφος όταν βρέξει.

ΚΙΝΔΥΝΟΣ: Η πιθανότητα μια απειλή (σεισμός, τυφώνας, κλπ) να μετατραπεί σε καταστροφή, με σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: Μια αλλαγή στο κλίμα που αποδίδεται άμεσα ή έμμεσα σε ανθρωπίνες δραστηριότητες οι οποίες αλλοιώνουν τη σύνθεση της παγκόσμιας ατμόσφαιρας και συμβαίνει επιπλέον της φυσιολογικής αλλαγής του κλίματος που παρατηρείται κατά συγκεκριμένες περιόδους.

ΜΕΤΑΣΕΙΣΜΟΣ: Δονήσεις που ακολουθούν μετά τον κυρίως σεισμό.

ΜΕΤΡΙΑΣΜΟΣ: Μέτρα που μειώνουν την ευπάθεια έναντι των απειλών.

ΞΗΡΑΣΙΑ: Μια χρονική περίοδος (μήνες-χρόνια), κατά τη διάρκεια της οποίας μια περιοχή της Γης υποφέρει από απουσία βροχής, προκαλώντας σημαντική βλάβη στο έδαφος, στη σοδειά, τα ζώα, ακόμα και τους ανθρώπους, προξενώντας μέχρι και το θάνατο.

ΠΛΗΜΜΥΡΑ: Η παρουσία τεράστιας ποσότητας νερού που προκαλείται από δυνατές βροχοπτώσεις την οποία δεν μπορεί να απορροφήσει το έδαφος.

ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ: Οι ενέργειες που γίνονται για να προληφθεί μια κατάσταση πριν γίνει καταστροφή.

ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ: Πόροι που προετοιμάζει κάθε οικογένεια και τους οποίους μπορεί να κουβαλήσει μαζί της γρήγορα σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Θα πρέπει να περιλαμβάνουν κονσέρβες τροφής, πόσιμο νερό, ρούχα, φακό και μπαταρίες, ένα φορητό ραδιόφωνο κι ένα κουτί πρώτων βοηθειών.

ΣΕΙΣΜΟΣ: Ισχυρές κινήσεις στο φλοιό της γης. Προέρχονται από τα έγκατα της γης και μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές.

ΤΣΟΥΝΑΜΙ Η ΠΑΛΙΠΡΟΪΚΟ ΚΥΜΑ: Σειρά γιγάντιων κυμάτων, που προκαλείται από υποθαλάσσιο σεισμό ή ηφαιστειακές εκρήξεις και υποθαλάσσιες κατολισθήσεις.

ΤΥΦΩΝΑΣ: Δυνατοί άνεμοι που αρχίζουν από τη θάλασσα και στροβιλίζονται σε τεράστιους κύκλους όπως οι ανεμοστρόβιλοι. Συνήθως ακολουθούνται από βροχή. Είναι γνωστοί επίσης ως κυκλώνες. Συμβαίνουν περίπου 80 με 100 τέτοιες καταιγίδες στην περιοχή του Ισημερινού κάθε χρόνο. Η περίοδος τους αρχίζει την 1η Ιουνίου και τελειώνει στις 30 Νοεμβρίου. Στον βορειοανατολικό Ειρηνικό, ξεκινά στις 15 Μαΐου και τελειώνει στις 30 Νοεμβρίου.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ: Η ενέργεια από τον ήλιο έρχεται ως τη γη, αλλά δεν μπορεί να δραπετεύσει όλη,

ορισμένα αέρια από την ατμόσφαιρα όπως υδρατμοί και διοξείδιο του άνθρακα παγιδεύουν ενέργεια από την ήλιο. Αυτή η ενέργεια ή τα αέρια θερμοκηπίου είναι απαραίτητα. Μεγάλη ποσότητα αερίων κάνει τη θερμοκρασία να ανεβαίνει υπερβολικά και μπορεί να είναι επικίνδυνο για το περιβάλλον.

ΦΩΤΙΑ: Μια χημική αλυσιδωτή αντίδραση που συνδυάζει τρία στοιχεία: οξυγόνο, θερμότητα και μια εύφλεκτη ουσία (καύσιμο) ή ένα φαινόμενο που συμβαίνει όταν ένα ή πολλά υλικά καταστρέφονται σε μια ανεξέλεγκτη φωτιά. Πρέπει να υπάρχει αλυσιδωτή αντίδραση που περιλαμβάνει: οξυγόνο, θερμότητα και καύσιμο.

ΧΑΡΤΗΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΤΗΤΑΣ: Ένα σχέδιο ή ένα μοντέλο που δείχνει τα βασικά στοιχεία μιας κοινότητας, όπως σχολεία, νοσοκομεία, το δημαρχείο και άλλα σημαντικά κτίρια, καθώς και τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις και τα πάρκα. Δείχνει επίσης πιθανόν επικίνδυνα μέρη ή περιοχές όπως ποτάμια και άλλες σημεία όπου μπορούν να συμβούν πλημμύρες, κατολισθήσεις, υπάρχουν ηφαίστεια, κλπ. Ο χάρτης επίσης αναφέρει τον βαθμό στον οποίο τα σημεία αυτά μπορούν να επηρεαστούν αν εκτεθούν σε κινδύνους (παραδείγματος χάρη, μικρή, μεγάλη, πλήρης καταστροφή).

Βιβλιογραφία και Αναφορές

IDNDR, "Learning about Natural Disasters: Games and Projects for you and your friends". IDNDR 1990-2000. A Stop Disasters publication for the International Decade for Natural Disaster Reduction.

CNE, UNICEF, "Guía de la comunidad educativa para la reducción del riesgo y desastre. Prevención y protección de la niñez y la adolescencia". Consejo Local de Protección de la Niñez de Upala; Dirección Regional de la Educación de Upala; Comité Local de Prevención de Riesgos y Atención de Emergencia; Comisión Nacional de Prevención de Riesgos y Atención de Emergencia (CNE) and UNICEF.

IFRC, "Serie: Es mejor Prevenir...Educación Comunitaria para la Prevención de Desastres". Folleto 1. Federación Internacional de Sociedades de la Cruz Roja. San José, Costa Rica 1997

Comité Local de Emergencia de Cali, "Prevención y Atención de Desastres: Guía Básica", Colombia 1993.

SIMPAD, "Brigada Escolar de Prevención: Somos los amigos que te enseñan cómo debes prevenir y actuar en casos de desastre". Alcaldía de Medellín, Secretaría Privada, Sistema Municipal para la Prevención y Atención de Desastres SIMPAD. Colombia 1995.

CNE, "Plan Comunal de Emergencia". Comisión Nacional de Emergencia de Costa Rica. San José, Costa Rica, 1994.

CNE, "Plan Familiar de Emergencia". Comisión Nacional de Emergencia de Costa Rica. San José, Costa Rica, 1994.

Wilches-Chaux Gustavo, Wilches Castro Simón. "¡Ni de riesgos! Herramientas sociales para la gestión del riesgo". Publicación del Fondo para la Reconstrucción y Desarrollo Social del Eje Cafetero (FOREC), Bogota 2001.

FUDECIT, "Ciclo Técnico del Manejo del Riesgo". FUDECIT/FIA-REDCOMAC, Sostenibilidad Comunitaria, El Salvador. Setiembre del 2002.

"Hablemos sobre los deslizamientos de tierra". Serie Prevención de Desastres, N° 2. Manizales, Colombia, febrero 1991.

Instituto de Prevención Sísmica, Ministerio de Educación de la Provincia de San Juan, "Prevención sísmica: Manual de adiestramiento para docentes de nivel primario", 2da. Edición. San Juan, Argentina. 1998.

Grupo Anaya, "Diccionario Anaya de la Lengua". Spain.

CODECE, "Por los caminos de la Naturaleza". 1994. San José. Costa Rica.

Asociación Equipo de Maíz. "El Cambio Climático". El Salvador. 2004

Ecopibes.Com. En: Ecopibes_com. El efecto invernadero. En: <http://www.ecopibes.com/problemas/invernadero/hacer.htm>

Credits:

This educational material including the leaflet "Learning about disaster prevention" and the "Riskland" game have been prepared and coordinated by the ISDR Regional Unit for Latin America and the Caribbean, with the valuable support of UNICEF The Americas and the Caribbean Regional Office (TACRO).

Greek localisation: COSMOTE Mobile Telecommunications S.A., Group Business Continuity Management & Enterprise Risk Management Sub Department | General Secretariat for Civil Protection, Directorate of International Relations, Volunteerism, Education & Publications | **Graphics adaptation:** Dreambeat Creative Design | **Translation to Greek:** Arhondi Korika

Paper: Flora 160gr FSC (Forest Stewardship Council) certified, produced with 30% FSC wood-free secondary deinked pulp, 60% FSC wood-free primary pulp and 10% cotton fibres.

We thank the following people and institutions for their valuable contributions: Comisión Nacional para la Prevención de Riesgos y Atención de Emergencias de Costa Rica, Pedro Ferradas (Save the Children), Claudia Hincapié (Colombia), Nayda Medrano (El Salvador), Gerardo Monge (CNE. Costa Rica), Juan Carlos Fallas (Instituto Meteorológico Nacional. Costa Rica) and Gustavo Wilches-Chaux (Colombia), Hilda Aguilar and Rebeca Nuñez. Departamento Educación Especial, MEP (Costa Rica). The printing of this material was made possible by COSMOTE S.A.

International Strategy for Disaster Reduction UN/ISDR Latin America and the Caribbean Regional Unit
 Regional Office for the Americas
 P.O. Box: 0843-03441 Panama, Panama
 Phone: (507) 317-1124, 317-1120 - 317-0775
 Fax: (507) 317-0600
 eird@eird.org

www.eird.org
 www.unisdr.org
 www.crid.or.cr

UNICEF (TACRO),
 P.O. Box 0843-03045
 Panama City, Panama
 Phone (507) 301-7400
 Fax (507) 317-0258

www.unicef.org
 www.unicef.org/lac

International Federation
 of Red Cross and Red Crescent Societies

International Federation of Red Cross
 and Red Crescent Societies
 Phone: (507) 380-0250, 380-0269
 Fax: (507) 317-1304
 Ciudad del Saber, Ave. Gallard
 P.O. Box 0819-01138
 www.cruzroja.org

COSMOTE Mobile Telecommunications S.A.
 Group Business Continuity Management
 Email: businesscontinuity@cosmote.gr
 www.cosmote.gr

**ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
 ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**
 Ευαγγελιστρίας 2
 105 63 Αθήνα
 Τηλ. 210 3359002-3
 www.civilprotection.gr

